

පොල් ලද සැටි

24

‘ප්‍රබන්ධය’ යනු ‘මනා කොට බඳින ලද්ද’ යන අදහස ඇතුළත් වචනයකි. කිසියම් තේමාවක් පදනම් කර ගෙන අනුපිළිවෙළින් කරණු ගළපා රසවත් ලෙස ගොඩ නගන ලද රචනාවක් නිර්මාණාත්මක ප්‍රබන්ධයක් ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. එය අර්ථවත් වීම ද අවශ්‍ය වේ.

සිංහල ප්‍රබන්ධ රචනය සඳහා මග පෙන්වන පොත් අතර කුමාරතුංග මුනිදාස (1887 - 1944) මහතාගේ ප්‍රබන්ධෝපදේශය හා ප්‍රබන්ධ සංග්‍රහය කෘති සුවිශේෂ වේ. මෙම පාඨමට ඇතුළත් වන්නේ ප්‍රබන්ධ සංග්‍රහයෙන් උපුටා ගත් කතාවකි.

සිංහල භාෂා හා සාහිත්‍ය ක්ෂේත්‍රයට විශාල මෙහෙවරක් කළ කුමාරතුංග මුනිදාස, ළමයින්ගේ භාෂා සාහිත්‍ය දැනුම වර්ධනය කිරීම සඳහා කියවන නුවණ නමින් පොත් පෙළක් ද සම්පාදනය කළේ ය. එතුමා ලියූ ළමා කවි ළමයින් අතර ජනප්‍රිය ය.

මෙම පාඨමේ ඇතුළත් කතාවක් එය රචනා කිරීමට පාදක වූ කතා සැකිල්ලක් පිළිබඳව අවධානය යොමු කරන්න. නිර්මාණාත්මක ප්‍රබන්ධ රචනය සඳහා එය ප්‍රවේශයක් වනු නිසැක ය.

කියවන්නාට පහසුවෙන් අර්ථය වටහා ගත හැකි සහ කියවීමට ප්‍රිය උපදවන ආකාරයට නිරවුල් බස් වහරක් භාවිත කරමින් නිර්මාණාත්මක ප්‍රබන්ධ රචනා කිරීමට ඔබට ද හැකි ය.

පෙර ලක් දිවැ දකුණු දෙසැ මානා නම් පුරුෂයෙක් වී. හේ සවිමත් ය. තෙදවත් යැ, අවි සිප්හි කෙළ පැමිණියෙකි. ඔහු බෙහෙවින් සමත් වූයේ දඩයමට යි. ඔහු මෙන් සමත් වූ තවත් මිනිස්සු දෙ තිස් දෙනෙක් ඔහුට එකතු වූ හ. තුන් තිස් දෙන මැ කෙළි පිණිසැ ද අහර පිණිසැ ද ඇබැසි පිණිසැ ද දවස් පතා දඩයම් කළෝ යැ.

වරක් මහ නියගෙක් පැමිණියේ යැ. දඩයම් කරන්නවුනට ඒ ඉතා හොඳ කලෙකි. වල් අසලැ වැව් ආදියෙහි දිය සිඳි-ගිය විටැ වන සත්තු පවසින් මහ දුක් විඳිත්, පැන් සොයා ඒ ඒ අතැ යෙත්, ඇතැම් විටැ මහ දාවල්හි දු ගම්මානයට පවා පැමිණෙත්. ඒ නියං සමයෙහි දිනෙකැ මේ තුන් තිස් දෙන දඩයම් පිණිසැ ගියෝ යැ. රැක්මේ සිටැ, කැළැ ගසා, සතුන් පස්සේ ඒ මේ අතැ දිවැ, ඔවුන්ගේ වෙහෙස ඉතා මහත් වියැ. හිරු රස් ගිනි මෙන් උණු යැ. එ කලැ ඇති වන පිපාසාව කෙබඳු ද යනු සිතා ගත හැකි යැ. දඩයම්කරුවෝ වන සතුන් සෙවිල්ල තිබියැ දී දිය සොයන්නට වූහ. එහෙත්, ඔවුන්ගේ ඇඟින් ගලන දිය විනා අන් දියෙක් නම් නො ලැබිණ.

පවස ඉතා මහත් වැ, ඒ සියලු දෙන මේ ලොවැ ආසාව බුරුල් කරන්නට වන් කල්හි, ඔවුන් පෙර නුදුටු ගසෙක් නෙත් හමු වියැ. එහි උස සලකන කලැ කඳ සිහින් යැ. මුලැ සිටැ අග දක්වා මැ එහි වැඩි වෙනසෙක් නැති. මහත තුන් රියනක් පමණ වුව ද, දිග තිස් රියනක් පමණ වියැ. එහෙත් අතු බෙදීමෙක් නැති. ගස අගැ පමණක් පියා පත් වැනි කොළ රැසෙකි. මහ සැලි වැනි ගෙඩි කරටිය වටා පෙනිණ. ‘මේ බඳු මහත් ගෙඩි ඇතුළැ නම් පැන් පොදක් වියැ යුතු මැ යැ’ යනු ඔවුනට වූ හැඟීම යි.

ඒ, සිත-සිතා ඉන්නට තැනෙක් හෝ වේලාවෙක් හෝ නො වේ. එකෙක් උත්සාහයෙන් ගසට ඇදුණේ යැ. පයට හෝ අතට හෝ ගැන්මක් නැති කඳ දිගේ ඉහළට ඇදීම පහසු නො වේ. පවසට පින් සිදු වන්නට, ඒ අපහසු කම් දැන් නො පෙනේ. ගසට ඇදුණේ, එහි කඳ කෙළවර වූ මහ කොළ නටුවක් අල්ලා-ගෙනැ, ඉගෙහි වූ සිරිය ඇදැ, ගෙඩියෙකැ නටුව කපන්නට වියැ. රිලා අතක් පමණ මහත් වූ ඒ නටුව කැපීමට මිනිසාගේ සකල උත්සාහය යෙදිණ. තැන අවදානම් යැ, කටයුත්ත නුපුරුදු යැ; යෙදියැ හැක්කේ එක් අත යැ. සිරියැ මුවහත තියුණු නො වී නම් කැපීම උගහට යැ. නටුයෙන් අඩක් පමණ කැපුණු පසු, ඉවැසිලි මඳ වූ මිනිසා, අතට වැර දී සිරිය තදින් ඇද්දේ යැ. ගෙඩිය නටුයෙන් වෙන් වියැ. ගසැ මුලැ වූවෝ වහා ඉවතට පැනැගත් හ. මහ හඬෙක් නැඟිණ. තිස් කළයක් ගන්නා සැලියක් පමණ වූ ගෙඩිය බිමැ පෙරළෙන්නට වියැ.

දඩයම්කරුවෝ ගෙඩිය පිරික්සූහ. නටුව වටා මහ තැරියෙකි. ඒ, ගෙඩියට තදින් ඇලී සිටියේ යැ. එ තැන් සිටා ගෙඩිය මහත් වැ-ගොස්, යළි දු සිහින් වැ උලෙකින් කෙළවර වූයේ යැ. තැරියේ සිටා එ තැනට ගෙඩිය තුන් අසකට බෙදෙන වෙහෙලි තුනෙක් මතු වැ සිටියේ යැ. එකෙක් මහ පොරොවක් ගෙන තැරිය දෙසින් කපන්නට වියැ. සිතු පමණට ඒ අපහසු කාර්යයෙක් නො වී යැ. පිටත නිල් වුව ද, ඇතුළත සුදු යැ. හත් අට පහරකට පසු එක් පොරෝ පහරක් වදින්නා මැ පොරෝ-දරු ඇදැ-හෙළන තරම් වේගවත් දිය පහරෙක් ගෙඩියෙන් නික්මිණ. සියලු දෙන උමතු වූ හ. එහෙත් පුදුමය පසෙකැ තිබියැ දී ඔවුන් කෙළේ ඔවුනොවුන් පරයා පවස සන්සිඳුවා-ගැනීම යි. ඒ මිහිරි පැනෙකි. එකා දෙ තුන් වැ මුව ලං කෙළේ යැ.

තුන් තිස් දෙනාගේ මැ පවස සන්සිඳිණ. ගෙඩිය ඇතුළේ පැන් තව ද බොහෝ යැ. ඔහු, සිදුර මහත් කොටා එබී බැලූ හ. ආශ්චර්යයෙකි! ඔවුන්ගේ පවස පමණක් නො වැ සා ගිනි ද නිවන්නට ගෙඩිය පොහොසත් සේ යැ. ඇතුළත සුදු මදයෙකි. දෙඩීමට කල් නො යවා, ඔහු ඉතිරි පැනින් එකතු නහවා පිරිසිදු කොටා, වැයක් අතට දී, ඔහු ගෙඩිය තුළට යැවූ හ. හේ මද සැසැ සැසැ එළියට දෙයි. එළියෙහි වූවෝ එය ඇදැ ඇදැ කති. සියල්ලන්ගේ සා ගිනි කෙළවර වුව ද මදයේ කෙළවරක් නුදුටු වැ-දරුවා ගෙඩියෙන් පිටතට පිනී යැ. සියල්ලෝ ඒ පුදුම ගෙඩිය ගැනැ මැ දොඩමින් ගම් බලා ගිය හ.

මෑත කාලයෙකැ දී ඔහු යළි දු ඒ ගස බලන්නට ගිය හ. ගස මැනැවින් පිරික්සා බලා, පැසුණු නො පැසුණු ගෙඩි කිහිපයක් ද නෙළා-ගෙනැ, ඔහු පෙරළා ගමට අවුත්, පැසුණු ගෙඩියක් පැළ වෙන්නට ලූ හ. සුදුසු කල්හි එයින් පැළයෙක් නැඟී වැඩෙන්නට වියැ. පස් වසකට පමණ පසු එහි ගෙඩි ද හට-ගත්තේ යැ. එහෙත්, අභාගයෙකි. මිනිසුන්ගේ ඇස් වහ කට වහ වැදීමෙන් දෝ, වනයෙහි දී එ තරම් මහත් වූ ගෙඩිය, ගමෙහි දී මෙ තරම් කුඩා වියැ. කෙසේ වුව ද පොල් ගමට පැමිණියේ යැ.

පහත දැක්වෙන්නේ ප්‍රබන්ධෝපදේශය පොතෙන් උපුටා ගන්නා ලද ‘පොල් ලද සැටි’ කතාවේ සැකිල්ල යි.

1. මානා නම් දඩ නායකයා - ඔහුගේ පිරිස - දෙ තිස් දෙනා - දිනපතා දඩයම්.
2. නියං සමයේ දිනෙකැ මහ වනයේ දඩයම - මහ දාවල් පිපාසාව දිය සෙවිල්ල.

3. වන මැදැ ගස - සිහින් දිග කඳ - පියා පත් වැනි කොළ - මහත් සැලි වැනි ගෙඩි.
4. ගසට ඇදීම - ගෙඩියෙකැ නටුව මහත් උත්සාහයෙන් කැපීම - ගෙඩිය මහ හඬින් බිම හීම.
5. එකකු ගෙඩියේ මුහුණ පොරොවෙකින් බොහෝ වේලා කපා සිදුරු කිරීම - උල්පත.
6. තුන් තිස් දෙනාට මැ පැන් - ඉතිරි පැනින් එකකු නාවා පිරිසිදු කිරීම - වැයක් දී ඔහු ගෙඩිය තුළට යැවීම - ඔහු මද සැසැ පිටතට දීම - සියල්ලන් ගේ බඩ ගිනි නිවීම.
7. ඒ පිරිස පසු කාලයෙකැ දී ඒ ගසින් ගෙඩියක් ගෙනැ ගොස් ගමේ වැවීම - කැලැවේ දී එ තරම් ලොකු ගෙඩි ගමේ දී කුඩා වීම.

අරුත් පැහැදිලි කිරීම

සවිමත්	ශක්තිමත්
තෙදවත්	තේජවත්ත/ප්‍රකාපවත්/ආනුභාව සම්පන්න
අවිසිප්	ආයුධ ශිල්පය/අවි ආයුධවලින් සටන් කිරීමේ ශිල්පය
පවසින්	පිපාසයෙන්
කැලෑ ගසා	වන සතුන් කොටු කර අල්ලා ගැනීම
නියං සමය	ඉඩෝර කාලය/වැසි නො වසින කාලය
බුරුල් කරන්නට	අත හරින්නට/ලිහිල් කරන්නට
සැලි	ලොකු මුවටියක්
කරටිය	ගහේ ඉහළ කොටස
ගැන්මක්	වාරුවක්/අල්ලා ගැනීමට හෝ පය තබා ගැනීමට හෝ තැනක්
සිරිය	කුඩා කඩුවක් වැනි ‘සිරිය’ නම් වූ ආයුධය,
තැරිය	නටුව වටා ඇති ගෙඩියට සවි වූ පොත්තක් වැනි කොටස
තුන් අසකට	තුන් පැත්තකට
වෙහෙලි	නාරටි
පොරෝ දරු	පොරොව දරන්නා

උමතු	පියවි සිහිය නොමැති
පරයා	පරාද කරමින්/අඛිබවමින්
මුව	කට
ආශ්චර්යයකි	පුද්ගලයකි
සාගිනි	බඩගිනි
සැස සැස	රහිමින්/කප කපා
වෑ දරුවා	වෑය/රහින ආයුධය රැගත් තැනැත්තා
කටවහ	කට වචනවල ඇතැයි විශ්වාස කරන විනාශකාරී බව

අවබෝධය

1. මානා හා එක් වූ මිනිසුන් සංඛ්‍යාව කොපමණ ද?
2. ඔවුන් දඩයම් කළේ කුමක් සඳහා ද?
3. දඩයම්කරුවන්ට නියඟය වඩාත් වාසිදායක වන්නේ ඇයි?
4. ඔවුන් දුටු ගසෙහි ස්වභාවය විස්තර කරන්න.
5. මේ අගනා ගෙඩි වර්ගයේ නම කුමක් ද?

රසවත් කතා ගොතමු

ඉවුම් පිහුම් කටයුතුවලදී නැතිව ම බැරි ‘පොල්’ අපට ලැබුණේ කෙසේ දැ’යි ‘පොල් ලද සැටි’ කතාවෙන් ඔබ ඉගෙන ගන්නට ඇත. ඒ කතාව ප්‍රබන්ධ කරනු ලැබුවේ කුමාරතුංග මුනිදාස සූරින් විසිනි.

කතාවක් නිර්මාණය කරන්නට සූදානම් වන ඔබ බොහෝ දේ උගත යුතු වෙයි.

මුලින් ම භාෂාව යොදා ගන්නා ආකාරය හඳුනා ගත යුතු ය. තමන් භාවිත කරන වචන මගින් රස මවන්නටත්, කියවන්නට ඒ පිළිබඳව දැනවන්නටත් හැකි වෙයි. අපි උදාහරණයක් ගෙන බලමු.

දිවා ආහාරය සඳහා කෑම මේසය වෙත පැමිණි මා දෙස පුසා බලා සිටියි.

කෑම මේසයේ හැඳි ගැටෙන හඬ ඇසුණු සැණින් පුසා ද මා අසල ය. උග මා දෙස බලා සිටියේ “මටත් බඩගිනියි” කියන්නාක් මෙනි.

මේ පාඨ දෙකෙන් ම කියැවෙන්නේ එක ම දෙයක් වුවත් දෙවැනි පාඨයෙන් මේ ප්‍රකාශය කරන්නාගේ හිතේ පවතින සත්ත්ව කරුණාවත් ඉඟි කෙරෙයි. අපට ද එය හැඟෙන්නට, දැනෙන්නට පටන් ගනී. වචනවල තිබෙන බලය එයයි.

ඔබ කතාවක් නිර්මාණය කරද්දී හැඟීම් දැනෙන ලෙස වචන හැසිරවිය යුතු වන්නේ, එසේ නොමැති වූ විට ඒ නිර්මාණය රසවත් නො වන බැවිනි. නිතර නිතර පොත පත කියැවීමෙන් එවැනි රසවත් යෙදුම් උගත හැකි ය. එමෙන් ම කවියක් හෝ කතාවක් හෝ නිර්මාණය කරන්නට විවිධ වූ අත්දැකීම් තිබිය යුතු යි. අත්දැකීම් ලබා ගන්නට අප පරිසරය නිරීක්ෂණය කිරීම ඉතා වැදගත් වනු ඇත.

සඳ පහන, හිරු උදාව, හිරු බැසීම, කඳුකරය, වලාකුළු, හඳ පායා ඇති රූය, මුහුදු වෙරළ, වෙල් යාය, පොදු වැස්ස, කුණාටුව, මල් පිරුණු ගස, බියකරු වනය පමණක් නොව කුඹියා, මී මැස්සා, පළඟැටියා, වේයා, සමනලයා වැනි සතුන් ගැන ද පැදුරු විවීම, දැල් ඇදීම, ලී ඉරීම, වළං තැනීම ගැන ද හේන් කෙටීම, පැල් රැකීම, ගොයම් කැපීම වැනි දේ ගැන ද අප විමසිල්ලෙන් සිටිය යුතු ය.

ඒ ඒ තැන්වල ස්වාභාවික සුන්දරත්වය, ඒ ඒ සතුන්ගේ ක්‍රියාකාරකම්, ඒ ඒ අයගේ දුක, සතුට වැනි හැඟීම් ගැන අවබෝධ කර ගත යුතු ය. එවිට ඔබටත් බොහෝ දෑ ලිවිය හැකි වනු ඇත.

අප ඉගෙන ගත් යුගල පද රූපී, ප්‍රස්තාව පිරුළු, ආදී සාම්ප්‍රදායික යෙදුම් මෙන් ම උපමා හා රූපක ආදී අලංකාරවත් යෙදුම් ද නිර්මාණයක් රසවත් කිරීම සඳහා යොදා ගත හැකි ය. මේ බව ලිවීමෙන් ම අවබෝධ කර ගත යුතු යි.

කුමාරතුංග මුනිදාස මහතාගේ කියවන නුවණ පොතෙන් උපුටා ගත් තවත් කොටසක් කියවමු.

“මුගටි දෙදෙන දෙ පසින් නයාට ළං වන්නට බලති. එකෙක් සුදුසු පමණට ළං වන්නට බලයි. නා පෙණය විදුලිය වෙසින් එ දෙසට වදී. නා මස් කොකරම් රසවත් වුව ද ඒ පහරෙහි මරුවා සැඟවී සිටුනා බව මැනවින් දන්නා මුගටියා පස්සට පනී. ඒ අවසරයෙන් වැඩ ගන්නට සිතා අනෙක් මුගටියා බලයි ළං වන්නට. එහෙත් නයා යුදට බටුයේ ඒ බව නො දැන නො වේ. එහෙයින් අර පසට නැමුණු නා පෙණය, සිතන්නට ද පෙරැ මේ පසට පහර දෙයි. මේ මුගටියා ද පස්සට පිනීමෙන් මැ මරුවාගෙන් ගැලැවේ. දැන් මුගටි දෙදෙන දෙපසින් මඳක් ඇත්ව සිටිති.”

මේ කතාව කියවන විට අප ඉදිරියේ මැවෙන්නට පටන් ගන්නා නයි-මුගටි පොරය අපුරු ය. එපමණක් නො ව මෙහි අවසානය කුමක් දැයි දැන ගැනීමේ ආසාවක් ද ඇති වෙයි. ඒ නිසා ම කතාව කියවා හමාර කරන තුරු ඉවසිල්ලක් ද නැත. අගනා නිර්මාණයක් එක් වරක් කියවා පසෙකින් තැබීමට සිත් නො දෙයි. නැවත නැවත කියවීමට අප පොලඹවන්නේ එහි යෙදී ඇති රසවත් භාෂාව යි. ඇසු දුටු දෙයක් රසවත්ව කියන්නට, ලියන්නට භාෂාවේ වචන බොහෝමයක් අප දැන සිටිය යුතු යි. වචන රසවත්ව යොදා ගෙන අපිත් පුංචි පුංචි කතා නිර්මාණය කරන්නට උත්සාහ කරමු.

ලිඛිත අභ්‍යාස

1. සතියකට එක් කතාවක් කියවා, එහි කතුවරයාගේ නම, කතාවේ කියැවෙන සිදුවීම්, ඔබ සිත් ගත් අවස්ථා ඇතුළත් කරමින් විස්තරයක් ලියා යහළුවන් අතර හුවමාරු කර ගන්න.
2. පහත සඳහන් කතා සැකිලි ඇසුරෙන් රසවත් කතා නිර්මාණය කරන්න.
 - i. ● විශාල කළුගල් ගොඩක් මිදුලේ පසෙකින් පෙනෙන්නට ඇත.
 - ඒ අසලින් නයෙක් ඇදී යයි.
 - මුගටියා කුරුමානම් අල්ලමින් නයා වෙත පනී.
 - නයා ජය ලබන්නේ අසිරුවෙනි.
 - මුගටියා කෑ ගසන හඬක් ඇසෙයි.
 - ii. ● සුන්දර දිය ඇල්ලක් කඩා හැලෙයි.
 - කෙළිකවට සිනා හඬ අවට පැතිරෙයි.
 - එක වර ම ළමයකු කෑ ගසන හඬක් ඇසෙයි.
 - පිරිස කලබලයට පත් වී එදෙසට දුවති.
 - නැවත සිනා හඬ මතු වෙයි.
 - iii. ● නිවස අසල උසට වැඩුණු බට පඳුරකි.
 - ලේන් අම්මා සහ තාත්තා හඬ නගමින් ඒ මේ අත දුව පනිති.
 - කුඩුව බිම වැටී ඇත.
 - ඒ දෙසට දිව එන මව සහ පුතා හඬක් නගති.
 - කපුටා කාක් කාක් හඬින් නද දී ඉවතට පියඹා යන්නේ අසතුටෙනි.
3. ඔබ දන්නා ප්‍රස්තාව පිරුළකට අදාළව කතාවක් නිර්මාණය කරන්න.

ප්‍රායෝගික අභ්‍යාස

1. රසවත් ළමා කතා පොත් කියවන්න.
2. වැඩිහිටියන්ගෙන් රසවත් කතා අසා දැන ගන්න.
3. නිවසේ කුඩා පුස්තකාලයක් ආරම්භ කරන්න.